

[nyheter om eu]

Privata apotek ger kunder problem

Det statliga apoteksmonopolet inrättades 1970, som en viktig byggsten i den svenska välfärdsmodellen. Syftet var att begränsa det privata vinstintresset inom läkemedelshandlingen och att säkerställa samhällsligt ägande och styrning av distributionen av läkemedel till folket.

Men några år in på 2000-talet stod det klart att EU-domstolen i Luxemburg inte accepterar den svenska utformningen av apoteksmonopolet. På EU:s inre marknad ska det råda fri konkurrens och marknadens osynliga hand ska styra samhällsutvecklingen enligt den förhärskande och fördragsfästa nyliberal dogmen. Regeringen Reinfeldt beslöt därför om avreglering av apoteksmarknaden.

I januari öppnade de första privata apoteken i Sverige. Privatiseringen har inneburit problem för många patienter som fått svårt att hitta sina mediciner. Detta kritiserar nu av pensionärsorganisationen PRO.

Före avregleringen och privatiseringen kunde den som fått ett e-recept av sin läkare kontakta Apoteket och få reda på vilket apotek som hade just det läkemedlet. Men nu måste man ringa runt till varje enskilt apoteksbolag. Det kan innebära att kunden får ringa upp till tiotalet samtal för att få tag på en mer ovanlig medicin. Skälet till att regering och riksdag inte krävt ett centralregister är att de nya privata aktörerna ser det som en konkurrensfördel.

Ytterligare ett problem är att många patienter som beställt receptmediciner via statliga Apotekets hemsida inte kan hämta ut läkemedlet på det lokala

apoteket om det har privatiserats. Syftet med avregleringen och skapandet av en apoteksmarknad var, enligt regeringen, att ge patienter och kunder "större valfrihet och tillgänglighet" och pressa läkemedelspriserna. Bara ett par månader efter att de första apoteken privatiserades har dessa nyliberala floskler omsatta i praktiken blivit det rakt motsatta. Någon som är förvånad?

Eva-Britt Svensson

Sverige lägger sig platt i ministerrådet

Svenska nej-röster i EU:s lagstiftande ministerråd hör till ovanligheten. De senaste fem åren har Sverige motsatt sig beslut – röstat emot eller avstått från att rösta – i ministerrådet 18 gånger. Två tredjedelar av nej-rösterna har gällt frågor om jordbruk och livsmedel, och den trenden höll i sig förra året, enligt regeringens redovisning.

Förra året röstade Sverige nej tre gånger. Två av de tre nej-rösterna gällde genmodifierad majs. Sverige gick emot beslut om fortsatt förbud mot genmodifierad majs i Österrike och Ungern. Sverige ville följa EU-kommissionens förslag och upphäva förbuden. Det tredje fallet gällde ett direktiv om sanktioner mot arbetsgivare som använder illegal arbetskraft från länder utanför EU. I sak var regeringen positiv, men ansåg att det var oklart om ministerrådet hade rätt att fatta beslut och röstade därför nej.

Rekordet i nej-röster sattes 1995, dvs. första året som EU-medlem, då Sverige röstade nej 34 gånger. Efter några år som EU-medlem blev dock svenska ministrar allt mer fogliga och 1999 lades inte en enda nej-röst.

När ministerrådet fattar beslut med kvalificerad majoritet finns det idag 345 röster som är fördelade mellan länderna efter deras befolkningsstorlek, men långt ifrån proportionellt. De stora länderna såsom Tyskland har 29 röster, medan de minsta länderna Luxemburg och Malta har 4 respektive 3 röster. Sverige har 10 röster. Gräns för kvalificerad majoritet är 255 röster. Med Lissabonfördraget, som trädde i kraft 1 december förra året, ändras reglerna så att för kvalificerad majoritet krävs 55 procent av medlemsländerna och 65 procent av befolkningen [så kallad dubbel majoritet]. Denna förändring får dock vänta på att genomföras till 2014 efter polskt motstånd.

Det finns enorma skillnaderna i folkmängd mellan medlemsstaterna – Tysklands befolkning är till exempel drygt 206 gånger större än Maltas. De sex största länderna svarar för drygt 70 procent av befolkningen. De 12 minsta länderna svarar tillsammans för åtta procent av folkmängden och är tillsammans något större än det minsta av de stora länderna, Polen.

Det nya omröstningssystemet med dubbla majoriteter förstärker kraftigt de stora medlemsstaternas makt genom att ländernas befolkningsstorlek blir avgörande. Tyskland, som enligt Nicefördraget har 8,4 procent av rösterna i ministerrådet, fördubblar sin röststyrka till 16,7 procent [en ökning med 98,9 procent]. Sverige, som enligt Nicefördraget har 2,9 procent av rösterna, minskar sin röststyrka till 1,8 procent [en minskning med 37 procent]. Tysklands röststyrka blir 9,17 gånger så stor som Sveriges [att jämföra med 2,9 gånger enligt Nicefördraget].

Gösta Torstensson

EU-pengar i fel fickor

Enligt EU:s revisionsrätt har bara 11 procent av pengarna ur unionens strukturfonder delats ut enligt gällande regler. Nu kräver EU-parlamentet bättre översyn av EU:s pengar.

– Skulle vi acceptera en sådan redovisning i en idrottsförening, en firma eller ett politiskt parti? frågade Sören Söndergard, EU-parlamentariker för danska Folkebevægelsen mod EU, i plenisalen i Strasbourg.

Kommunistparti fram inför tjeckiskt val

Tjeckiens största parti, Socialdemokraterna [CSSD], tappar fem procentenheter i den senaste opinionsmätningen. Partiet leder fortfarande i opinionen med 27 procent av rösterna. Det regerande högerpartiet ODS tappar även de, från 27,8 procent i februari till 21,2 procent i april.

Uppgången står det tredje största partiet, det kommunistiska KSCM, för. Från 12,8 procent i februari landar de i april på 16,8 procent. Partiet är EU-kritiskt och har fyra mandat i EU-parlamentets vänstergrupp, Gruppen Europeiska enade vänstern/Nordisk grön vänster.

Det tjeckiska valet är utlyst till 28–29 maj. Inget parti väntas få egen majoritet och det är oklart hur en koalition kan tänkas se ut

Byggordförande fick Demokratipriset

Folkrörelsen Nej till EU har beslutat att 2010-års Demokrati- och Frihetspris ska tilldelas Johan Lindholm, ordförande i Byggettan, Svenska Byggnadsarbetareförbundets avdelning 1 i Stockholm.

”Johan Lindholm har med kraft, envishet och principfasthet bekämpat EU-domstolens avgörande i det så kallade Lavalmålet och den svenska regeringens lagändringsförslag med anledning av Lavaldomen”, heter det i motiveringen. Priset består i en tavla av Robert Nyberg.

Johan Lindholm hade ingen möjlighet att närvara på kongressen, men i ett tackbrev uttalar han: ”Löftena vi fick i samband med EU-inträdet av våra politiska och fackliga företrädare höll

inte i verkligheten. För mig är det därför självklart att säga ifrån. Jag kommer aldrig att acceptera att domstolar tar över och ska bestämma över arbetsmarknadens parter.”

Johan Lindholm ”uppskattar att det arbete som vi på Byggnads Avdelning 1 gör för kollektivavtalet uppmärksammas. Svenska kollektivavtal ska gälla i Sverige, oavsett vilket land arbetskraften kommer ifrån. [...] Även om jag säger Ja till EU – vill jag tacka för det pris som ni har tilldelat mig. Våra fackliga rättigheter ska vara andras möjligheter!”

Rekordhögt euromotstånd

Euromotståndet i Sverige är rekordhögt enligt en färsk opinionsundersökning, gjord av Demoskop på uppdrag av banken SEB.

Bara 37 procent skulle rösta ja till euron i en folkomröstning i dag. Betydligt fler, 55 procent, skulle rösta nej, visar mätningen som bygger på 1.004 intervjuer genomförda 31 mars-7 april.

Euromotståndet är därmed på den högsta nivån sedan 1997, då mätningar började göras av Statistiska centralbyrån [SCB].

EU-politiker slipper skatt

EU-parlamentarikerna behöver inte betala skatt för sina kostnadsersättningar. Varje månad får de svenska EU-parlamentarikerna, utöver arvode, 4.202 euro i kostnadsersättning, vilket är cirka 40.000 kronor. För snart ett år sedan skickade en enig riksdag en uppmaning till regeringen att undersöka om Sverige kan beskatta också den summan som parlamentarikerna får för allmänna kostnader. Enligt tidningen Riksdag & Departement har regeringen nu bestämt sig för att inte göra något åt situationen. Utöver arvode och kostnadsersättning får EU-parlamentarikerna också ersättning för resor och traktamente.

Tre nya styrelseläda möter

Vid Folkrörelsen Nej till EU:s kongress i slutet av april omvaldes Jan-Erik Gustafsson, Stockholm, till ordförande för de kommande två åren. Till vice ordförande valdes Per Hernmar,

Göteborg, och Eva-Britt Svensson, Växjö, EU-parlamentariker för Vänsterpartiet.

Till nya ledamöter i styrelsen valdes Ingela Mårtensson, Göteborg, tidigare riksdagsledamot för Folkpartiet, Peter Lilja, Fagersta, före detta klubbordförande i IF Metall och numera aktiv i Junilistan och Mats Nordlund, Sundbyberg, medlem i Kommunistiska Partiet. Styrelsen i övrigt består av Uno Kenstam, Nässjö, Ulf Karlström, Norrköping, och Gösta Torstensson, Skogås. Till suppleanter valdes Kerstin Nordqvist, Sundsvall, Börje Estmo, Östersund, och Eva Jonsson, Stockholm.

Piratpartiet fortsatt EU-kritiskt

Vid Piratpartiets årsmöte i slutet av april beslöts att stryka motståndet mot Lissabonfördraget ur partiprogrammet. – Fördraget är infört och det är synd, men det är inget att göra åt. Men vi är fortsatt kritiska mot det demokratiska underskottet i EU och den kampen ska fortsätta. Vi vill bland annat stärka parlamentets ställning gentemot rådet och kommissionen, säger Christian Engström, EU-parlamentariker för Piratpartiet.

Hemligstämplade Acta-dokument offentliggjorda

Efter kritik från bland annat EU-parlamentet och EU:s datatillsynsman offentliggörs nu dokument från förhandlingarna om det så kallade Acta-avtalet [Anti-Counterfeiting Trade Agreement]. Tillsammans med ett antal medlemsländer i WTO, bland annat USA och Japan, deltar EU i förhandlingarna om ett avtal. EU-kommissionen deltar i förhandlingarna för EU:s räkning. Acta-avtalet syftar till att skapa ett internationellt samarbete och regelverk kring så kallat immaterialrättsligt skydd, till exempel varumärkesskydd och patent.

Förhandlingarna inleddes i juni 2008. Efter överenskommelse mellan avtalets parter har förhandlingarna hållits hemliga. EU-parlamentet har vid ett flertal tillfällen begärt större insyn i förhandlingarna, bland annat genom en resolution i mars 2010.